

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ปีการศึกษา 2553 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 168 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ปีการศึกษา 2553 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 117 คน ซึ่งประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำแนกเป็น

- 2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 62 คน
- 2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 43 คน
- 2.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ ขนาดของสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบลิเคอร์ท (Likert Scale) แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 แบ่งออกเป็น 5 ภารกิจ ได้แก่

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ได้แก่
 - 1.1 ด้านการสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร
 - 1.2 ด้านการพัฒนาบุคลากร
 - 1.3 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการคณะอนุกรรมการของสถานศึกษา

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ สถานศึกษา พ.ศ. 2551

2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้ยึดกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาดังต่อไปนี้

- 2.1 ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2 กำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย
 - 2.3 กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - 2.4 กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร
 - 2.5 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี/ภาค
- และคำอธิบายรายวิชา
- 2.6 ออกแบบหลักสูตรชั้นปี/ภาค
 - 2.7 กำหนดสื่อการเรียนรู้
 - 2.8 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ รายคาบ/ชั่วโมง ตลอดภาค/ปี

- 2.9 กำหนดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
- 2.10 การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
- 3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
 - 3.1 การบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.2 การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.3 การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 4. การดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
 - 4.1 การสนับสนุนงานการใช้หลักสูตร ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย เพียงพอ
 - 4.2 การนำหลักสูตรไปใช้จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนที่วางแผนและเตรียมการไว้
 - 4.3 มีการพัฒนาครูผู้สอนในเรื่องใช้หลักสูตรอย่างเข้มข้น ให้การสนับสนุนด้านต่างๆ และมีการประเมินผลการปฏิบัติการสอนของครูอย่างเป็นระบบ
- 5. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล
 - 5.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 5.2 มีแผนงาน โครงการนิเทศติดตามกำกับในสถานศึกษา
 - 5.3 มีเอกสารหลักฐานการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
 - 5.4 มีเอกสารรายงานการนิเทศ

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาค้นคว้าจัดสร้างเครื่องมือโดยมีลำดับในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความหมาย หลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ทั้งเอกสาร ทฤษฎี แนวคิดของนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ความคิดเห็นในการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 แบ่งเป็น 5 ภารกิจ จำนวน 52 ข้อ ได้แก่

- 1.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา จำนวน 15 ข้อ
- 1.2 การดำเนินการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 12 ข้อ

- 1.3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 9 ข้อ
- 1.4 การดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 8 ข้อ
- 1.5 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล จำนวน 8 ข้อ
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า กำหนดเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการแล้วนำมาสร้างข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ดังนี้

5	หมายถึง	มีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการบริหารอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการบริหารอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษา ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย
4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความร่วมมือในการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของเครื่องมือจำนวน 5 คน
 - 4.1 ดร.อนุชา กอนพวง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
 - 4.2 ดร.สุกัญญา แซ่มซ้าย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
 - 4.3 นายสุขสันต์ จิตต์อ่อนน้อม ผู้อำนวยการโรงเรียนนครไทยวิทยาคม อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
 - 4.4 นายวินัย ปานไท่ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
 - 4.5 นางฐิราภรณ์ สุวรรณศิริ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชาติตระการวิทยา อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
5. นำแบบสอบถามมาหาค่า IOC โดยคำนวณค่าคะแนนดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจ ว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกัน
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ ว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกัน

-1 หมายถึง แน่ใจ ไม่มีความเหมาะสมสอดคล้องกัน

โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสม จากการพิจารณาพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของข้อคำถามที่ค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไปทุกข้อ

6. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเพื่อขอความเห็นชอบแล้วนำไปจัดพิมพ์ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 30 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเที่ยงความสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ด้วยสูตรของคอนบราค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.9542

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุง เพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาค้นคว่านำหนังสือขอความร่วมมือจากคณะบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารกรอกแบบสอบถามการวิจัย

2. ผู้ศึกษาค้นคว่านำเครื่องมือวิจัย ส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือกไว้ด้วยตนเองบางส่วนและบางส่วนส่งทางไปรษณีย์โดยได้นำซองพร้อมติดแสตมป์และที่อยู่ส่งกลับทุกฉบับ หลังจากนั้นผู้วิจัยเดินทางไปขอรับเครื่องมือด้วยตนเองและในบางส่วนเก็บคืนจากทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามคืน 117 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้ศึกษาค้นคว่านำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิจัยดังนี้

3.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

3.3 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.4 ค่า F – test

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS For Windows ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ และการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 วิเคราะห์โดยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า F-test โดยประเมินการดำเนินการด้านการบริหารหลักสูตรในภาพรวมเป็นรายการกิจและรายชื่อ โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่า ที่กำหนดเป็นค่าเฉลี่ยไว้ที่ 5 ระดับ แปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีการบริหารอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีการบริหารอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

(ไชยยศ เรืองสุวรรณ 2534, หน้า 93)

6. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (ล้วน ไชยยศ และอังคณา ไชยยศ, 2538)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	เป็นค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	เป็นผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
	n	เป็นจำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2535. หน้า 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	กำลังสองของคะแนนผลรวม
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. ค่า F-test

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่า F-test
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2